

nummer 2 - januari 2010

COUDEWATER ACTUEEL

Nieuwsbrief voor bewoners en omwonenden van Coudewater

Coudewater in beweging!

Het kan niemand zijn ontgaan: de steigers van het oude hoofdgebouw van Coudewater zijn weg. Onderwijsinstelling Signum, de Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs, Stichting Peuterspeelzalen en Kanteel kinderopvang hebben hier inmiddels hun intrek genomen. Maar er zijn meer ontwikkelingen. Manager Facility Services van de GGZ Oost Brabant Harrie van den Bergh zet het voor ons op een rijtje.

“De kliniek is inmiddels bijna helemaal in gebruik genomen door kantoorpersoneel van de GGZ Oost Brabant. Medewerkers van Financiën en Beheer, Bureau Opleidingen en Bureau Zorgontwikkeling hebben hier hun stek. Begin februari verhuist ook de Raad van Bestuur met bureau communicatie naar de eerste etage van deze locatie. Zij zit nu in de

Loofert.” De Loofert, staat samen met de Wetering, Emma, de kapel en Milla De Kampen op de rol, om gereleveerd te worden. “Hiervoor hebben we subsidie gekregen, maar we moeten nog kijken of we het financieel rond krijgen om deze gebouwen op korte termijn op te kunnen knappen.”

Na renovatie komen er in deze monumentale gebouwen externe bedrijven. In de Wetering is dit nu al het geval. De Loofert wordt ook verhuurd.

ZORG

Een gebouw dat bestemd blijft voor zorg is de Beemden. Van den Bergh: “De Beemden wordt verbouwd en hierin komt een woonwerkvoorziening voor autisten. Er is plaats voor 28 cliënten.” Arbeidsmatige activiteiten worden aangeboden in en vanaf de Beemden. Op landgoed Coudewater kunnen cliënten zich bezig houden met groenen kaswerkzaamheden, verzorging van dieren, huishoudelijk werk en koken.

De keuken op het terrein staat sinds Stichting Nieuwebrug weg is, weer leeg.

Gekeken wordt of dit gebouw dienst kan gaan doen als gezamenlijk magazijn voor de GGZ Oost Brabant en Reinier van Arkel.

GOLFBAAN

Een andere ontwikkeling die in het oog springt, is de nieuwe golfbaan. “De golfbaan wordt in gebruik genomen als het gras ‘goed’ is. Het moet een aantal keren gemaaid zijn voordat er op kan worden gespeeld”, aldus Harrie. De oude aardappelschuur wordt clubgebouw. Op dit moment worden hiervoor vergunningen aangevraagd. De verwachting is dat er medio 2010 gegolfd kan worden. Van den Bergh wil in dit kader nog wijzen op de eigen toegang van de golfclub. “De entree van de club is aan de Peter de Gorterstraat. Zij heeft ook eigen parkeergelegenheid. We willen voorkomen dat bezoekers van de golfbaan het terrein van Coudewater ‘belasten’.”

Harrie van den Bergh

Bewoonster de Vonder 100 jaar

Op 5 november vierde mevrouw Siegel, bewoonster van de Vonder op Coudeewater, haar honderdste verjaardag. Zij vierde deze speciale gebeurtenis met familie, medewerkers en medebewoners.

Bestuursvoorzitter Ronnie van Diemen ging 's morgens bij haar op bezoek om haar te feliciteren met deze bijzondere leeftijd. Namens Langdurende GGZ was

Mevrouw Siegel ontvangt bloemen uit handen van Richard Geneuglijk, manager bij de Langdurende GGZ, waar de Vonder onderdeel van is.

Richard Geneuglijk, manager Arbeid en Dagbesteding, van de partij. Na de middag kwam burgemeester Rombouts nog even op de koffie en overhandigde mevrouw Siegel 100 rozen.

Open avonden over werken in de zorg

Ambieert u een baan in de zorg en/of welzijn? Bezoek dan een van onze informatieavonden.

Datum: 19 januari 2010 van 18.30 uur tot 21.00 uur

Locatie: Coudeewater, De Boerderij, toegankelijk via de receptie, Berlicumseweg 8, 5248 NT te Rosmalen

Datum: 18 maart 2010 van 18.30 uur tot 21.00 uur

Locatie: Huize Padua, De Brouwershof, Kluisstraat 2, 5427 EM te Boekel

HOE ZIET DE INFORMATIE AVOND ERUIT?

Tijdens deze avond krijgt u algemene informatie over de opleidingsmogelijkheden, de werkgebieden en de arbeidsvoorwaarden. Verder krijgt u volop de gelegenheid om vragen te stellen aan studenten, medewerkers van bureau

opleidingen en een medewerker van de cliëntenraad.

AANMELDEN OF MEER INFORMATIE NODIG?

Aanmelden kan via onze website www.ggzoostrabant.nl of via tel. 073-8447818.

VRIJDAG 15 JANUARI 2010
RONDON 10 DEBAT

Staat de GGZ-professional onder onverantwoorde druk!?

Is de onrust over het beroepsgeheim, de DBC-bureaucratie en de marktwerking in de GGZ terecht of gaat het hier om voorbarig protest over problemen van voorbijgaande aard?

Over die brandende kwestie organiseren eerstejaars-studenten van de Tilburgse School voor Politiek en Bestuur samen met de GGZ-OostBrabant een Rondom 10 debat. De discussiebijeenkomst zal plaatsvinden op vrijdag 15 januari, van 13.00 tot 16.00 in zaal de Uythof van GGZ-Oost Brabant, locatie Coudeewater in Rosmalen. Van GGZ Oost Brabant zullen Marcel Vonk (psychiater) en Jaak Schenk (voorzitter Ondernemingsraad) aan dit debat deelnemen.

Wilt u als toeschouwer aanwezig zijn of mee discussiëren? U bent van harte welkom! U kunt zich aanmelden bij Mike van der Geld. Mail uw gegevens naar mikevandergeld@hotmail.com U krijgt na aanmelding het programma en de routebeschrijving gemaild.

Voor nadere informatie kunt u contact opnemen met Thijs Jansen: thijs.jansen@uvt.nl, tel. 0645510971.

Oud-medewerker van de GGZ Oost Brabant Cor Valenkamp verkocht producten uit Afrika.

Najaarsbraderie voor herhaling vatbaar

De najaarsbraderie die in september plaats vond op het terrein van Coudeewater was een succes. Vele cliënten en medewerkers van de GGZ Oost Brabant, omwonenden en andere belangstellenden bezochten de markt.

Ook dit jaar wordt er weer een braderie georganiseerd. Wij houden u op de hoogte via dit bulletin!

Historie

Door Leo Balmer

De kapellen van Coudewater

- 1) De kapel van de bijen
- 2) De kapel van het klooster van de orde van Sint Birgitta
- 3) De kapel uit de beginjaren van het Psychiatrische Ziekenhuis
- 4) De huidige kapel

1) Maar ondertussen is het geschiet, dat eenen lantman, wien de plaetse te Koude-water toebehoorde aldaar eenen schoonen stal hadde met bieën: den lantman was ghenaeamt Peter de Gorter. So is hy bijgheval 's-nachts eens opghestaen en heeft eenen soo soeten sangh uyt de bieënkaeren gehoord. En den bieënkaer omkeerende heeft hy in den kop van den korf ghesien ende ghevonden een kerckken ende twee kloosterkens, seer wonderlyck gewrocht van het alderwitste was. Dit wonder sich wyd en syd verbreydende, is ook den roep ghekomen ter ooren van de weduwe Milla de Campen, dewelcke in alderhaesten tot Kouwenwater is ghekomen ende met den lantman heeft gehandelt, dat hy vertyde synen acker om aldaer een kerckken en twee kloosterkens te bouwen. Aldus Dionysius Mutsaerts in zijn boek uit 1600: "Kerckelijke Geschiedenissen in de Nederlanden" deel II pag 188. En in de "Kronieken van Den Bosch" wordt op pag. 55 door C.R.Hermans eenzelfde verhaal verteld.

En tenslotte staat in het Handschrift nr.41 van het Vorstelijk Archief te Anholt (Duitsland) getiteld: "Zur Geschichte des Birgittineordens" het volgende: Dit clooster Marienwater waert op een plaetse beghonnen, die Coudewater pleegh te heyten, en gheleghen een uure buyten tserctogenbossche int eedel thertochdomme van Brabant. In dit verhaal wordt bovendien het jaartal MCCCCXXXIV genoemd.

2) Want op de plaats waar de korven stonden werd vervolgens een kapel met dubbelklooster gebouwd. Het "Oude Hoofdgebouw" is het zustersgedeelte. De twee conventen waren strikt gescheiden van elkaar tot zelfs in de kapel. Die bestond uit twee bouwlagen. Het bovenkoor was alleen toegankelijk vanuit het zustersconvent en gelijkvloers was de toegang voor de paters en broeders. Op Coudewater was deze scheiding nog efficiënter door de wetering. Zowel het samenzijn van de twee conventen als de scheiding vroeg om bijzondere aanpassingen wat de dagorde betrof. De paters en broeders begonnen hun nachtgetijden om middernacht maar in ieder geval voor drie uur. Daarna begonnen de zusters om vijf uur hun officie te zingen. Zo wisselden de broeders en de zusters hun bidden en zingen gedurende de dag af. Alleen de vespers werd gezamenlijk gezongen. Ook de eucharistie werd gezamenlijk gevierd.

3) Op het midden terrein werd een gebouw neergezet met beneden o.a. de keuken, de bijkeuken, de groentekamer en de steenkolenloods. De trap aan de voorzijde van dit gebouw leidde naar de ruime kapel voor de rooms-katholieken. Boven deze trap bevond zich een driehoekig timpaan in de vorm van een tegeltableau waarin afgebeeld het werk van de zusters. Het tableau had een breedte van 13m en een hoogte van 3,50m. In de hoeken bevonden zich de afbeeldingen van twee kapellen. Deze kapel was in twee afdelingen gesplitst, links voor de mannen, rechts voor de vrouwen, doch beide afdelingen hadden een vrij uitzicht naar het altaar. Ter hoogte van het presbyterium nam de kapel een kruisvorm aan, waarvan de linkerarm de bidplaats voor de broeders en de rechterarm die voor

de zusters was. Van uit de rectoria leide een trap naar iedere bidplaats. Aan de kant der vrouwen was een portaal met trap aangebracht, die naar een tribune leidt, alwaar de huisgezinnen der geneesheren hun zitplaatsen hadden.

4) In maart 1938 werd de bouw van de huidige kapel met klooster gegund aan de firma van Dun voor een bedrag van fl. 151345,-. Op 10-10-1938 wordt door het zootje van de secretaris van het bestuur de eerste steen gelegd. Het werd een gebouw met 400 plaatsen, een bidkapel voor 70 zusters en een ziekenzaaltje in directe verbinding met de kapel. Op 10 april 1940 werd de kapel en het klooster door mg. Diepen ingezegend en niet geconsecreerd. De oorzaak hiervan was dat bij particulier eigendom de kerk geen toestemming gaf voor consecratie. Een van de duurste zaken die in de kerk geplaatst werden was het Adema-orgel van fl. 21139,- De architect van het geheel was al vaker op Coudewater werkzaam geweest. Het was Joseph A.M. (Jos) Bekkers. Hij had ervaring opgedaan o.a. bij Eduard Cuypers en bij zijn vader. Hij was bevriend met een aantal kunstenaars waarvan ook in onze kapel werken zijn terug te vinden. De oorlog maakte een definitief einde aan het architectenbureau van Jos Bekkers. In 1944 werd hij door de bezetters opgepakt omdat hij geweigerd had zich in de "Kulturkammer" te laten inschrijven. In januari 1945 is hij 53 jaar oud in een subkamp van concentratiekamp Buchenwald omgekomen en daarmee was de kapel en het klooster van Coudewater het laatste grote werk van het gerenommeerde architectenbureau.

Uiteraard is er over de kapellen van Coudewater nog veel meer te vertellen.

(wordt vervolgd)

Jan Timmers van schoolbestuur Signum

Medebewoners stellen zich voor

Naast de GGZ Oost Brabant, zijn er op Landgoed Coudewater ook andere instellingen gehuisvest. In deze rubriek stellen deze ‘medebewoners’ zich voor.

In deze tweede editie het woord aan Jan Timmers, bestuursvoorzitter van Signum. Signum heeft sinds 2000 een plekje op Landgoed Coudewater, voorheen in gebouw Willibrorda, aan de rand van het terrein, naast de kinderboerderij. Onlangs is Signum verhuisd naar een nieuwe locatie op Coudewater: het oude hoofdgebouw. Ook de Stichting Algemeen toegankelijk Onderwijs, Stichting Peuterspeelzalen en Kanteel kinderopvang voeren hier hun dagelijkse leiding

WAT DOET SIGNUM?

“Signum verzorgt in 's-Hertogenbosch en Rosmalen primair onderwijs op bijzondere grondslag. De organisatie telt 25 scholen, waar 750 professionals onderwijs mogelijk maken voor 7000 kinderen. Dit is eigenlijk het commandocentrum. We doen hier alles wat met de dagelijkse leiding te maken heeft, van personeelszaken en salarisadministratie tot klachten behandelen en innovatie.”

HOEVEEL MENSEN WERKEN ER?

“Op deze locatie ruim 100.”

WAAROM LANDGOED COUDEWATER?

“Dat was min of meer toeval. We waren al een tijdje op zoek naar een locatie in Rosmalen, maar dat wilde niet echt lukken. Tijdens een zaterdagavondborrel van buurtbewoners raakte een collega van Signum hierover in gesprek met iemand van de technische dienst van Coudewater en die gaf aan dat er op Coudewater mogelijkheden waren. Zo kwamen we in eerste instantie terecht op de vijfde etage van de kliniek.

Na een tijdje moest de GGZ Oost Brabant deze verdieping terug hebben en moesten we verhuizen. We hadden eigenlijk onze zinnen gezet op het oude hoofdgebouw, maar helaas was die locatie toen al vergeven. Zo kwamen we in Willibrorda terecht. En dat is ons uitstekend be-

vallen. We zijn verhuisd naar het hoofdgebouw omdat Willibrorda te klein werd voor ons. Nu zitten we sinds een paar weken hier, samen met de Stichting Peuterspeelzalen, de Stichting Algemeen Toegankelijk Onderwijs en Kanteel kinderopvang. Ik ben blij dat we een andere locatie hebben kunnen vinden op Coudewater, ik kan geen betere plek bedenken. We hebben er veel zin in. Het oude hoofdgebouw is een prachtige locatie, we zullen er goed voor zorgen!”

WAT ZIJN DE VOOR- EN NADELEN VAN ‘WONEN’ OP HET LANDGOED?

“Het is een inspirerende omgeving. Tussen de middag wandelen collega's graag over het terrein. Ik ‘woon’ hier graag, en ik wil het woord ‘wonen’ gerust in de mond nemen, omdat ik hier meer dan 40 uur per week werk. Ik breng hier dus een groot gedeelte van mijn dag door. Ook de bereikbaarheid is prima. Ik ben regelmatig onderweg en je zit vanaf hier zo op de A59 en A2.

Nadeel is dat ons bezoek weleens verdwaalt op het terrein, dus moeten we van tevoren een zorgvuldige routebeschrijving sturen. En het telefoonnetwerk is gedateerd, waardoor we weleens problemen hadden met bereikbaarheid als er veel mensen tegelijk bellen. Maar daar wil ik eigenlijk niet over zeuren, want dit is op onze nieuwe locatie opgelost.”

Jan Timmers voor het nieuwe kantoor van Signum.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is bedoeld voor bewoners en omwonenden van Coudewater en informeert u over (nieuwe) ontwikkelingen op ons terrein.

MEER WETEN?

Wilt u meer weten? Heeft u vragen of opmerkingen?

Dan kunt u contact opnemen met de GGZ Oost Brabant, bureau communicatie, tel. 073 - 844 7544 of e-mail: communicatie@ggzoostbrabant.nl.

Of bezoek onze website: www.ggzoostbrabant.nl

Redactie: Bureau communicatie
Fotografie: Bureau communicatie
Ontwerp en druk: BibloVanGerwen

GGZ OOST BRABANT

Locatie Coudewater

Berlicumseweg 8

5248 NT Rosmalen

www.ggzoostbrabant.nl